

Nieuwsoverzicht Grenspost Düsseldorf juli 2023

---

1) Toch geen Tozo-uitkering voor grensondernemers

Ondernemers die in Nederland hun bedrijf hebben gevestigd, maar zelf elders in de Europese Unie wonen, hebben geen recht op een Tozo-uitkering voor de kosten van levensonderhoud. Dat oordeelde de Centrale Raad van Beroep (CRvB) op 27 juni in twee uitspraken.

De Tozo-uitkering zorgde er tijdens de coronapandemie voor dat zelfstandige ondernemers op minimumniveau in hun levensonderhoud konden voorzien. Voorwaarde was wel dat de aanvragende ondernemers niet alleen hun bedrijf in Nederland hadden gevestigd, maar er ook woonden. Voor verschillende ondernemers in de Nederlands-Duitse grensregio was dat niet het geval; zij woonden net over de grens in Duitsland of België. Hierdoor konden zij geen aanspraak maken op een Tozo-uitkering.

Geen aanspraak op Tozo-uitkering

Twee in Duitsland en België wonende ondernemers waren van mening dat zij wel recht hadden op deze uitkering, waarbij ze beroep deden op het recht van de Europese Unie. Nadat gemeente Maastricht hun aanvraag had afgewezen, stapten zij dan ook naar de rechter. In april 2022 gaf de rechtbank Limburg hen gelijk. Het stadsbestuur van Gemeente Maastricht tekende echter hoger beroep aan, mede omdat minister Carola Schouten van Armoedebeleid en Participatie vond dat de uitspraak op het hoogste juridische niveau getoetst moest worden. De zaak raakte volgens haar namelijk aan het ‘zeer principiële uitgangspunt dat bijstand niet wordt geëxporteerd’, zoals ze in een Kamerbrief schreef.

Sociale bijstandsuitkering

De Centrale Raad van Beroep zette op 27 juni alsnog een streep door het oordeel van de rechtbank Limburg. De hoogste bestuursrechter in socialezekerheidszaken oordeelde dat de ondernemers geen recht op de Tozo-uitkering konden ontleunen aan EU-regels. Reden hiervoor is dat de Tozo-uitkering een sociale bijstandsuitkering is – en voor sociale bijstand waren de ondernemers afhankelijk van de regels in hun woonland. Gemeente Maastricht hoefde daarom geen Tozo-uitkering aan deze ondernemers te betalen.

“Grenslandtoets dringend noodzakelijk”

“Deze uitspraak van de Centrale Raad van Beroep is erg zuur voor de vele zzp’ers die hun inkomen in Nederland verdienen, maar hun woonplaats net over de grens in Duitsland of België hebben”, aldus Sjaak Kamps, secretaris/directeur van de Euregio Rijn-Waal in Kleve. “De GrensInfoPunten bij de Euregio’s werden tijdens de COVID-pandemie overstelpt met vragen van wanhopige zzp’ers. Deze uitspraak maakt nog eens extra duidelijk dat een ‘Grenslandtoets’ dringend noodzakelijk is bij het ontwerpen van regelingen zoals de Tozo. Deze regeling was immers bedoeld voor bedrijven en zelfstandigen die als gevolg van de COVID-pandemie hun inkomen zagen wegvallen. Een goede afstemming vooraf met de regelingen in de buurlanden had hier veel leed kunnen voorkomen.”

De precieze uitspraken zijn hier in te zien.

---

2) Gezondheidszorg in de EUREGIO moet beter: Medisch Spectrum Twente en Universitätsklinikum Münster gaan samenwerken

De twee grootste ziekenhuizen in de grensregio, het Medisch Spectrum Twente (MST) en het Universitätsklinikum Münster (UKM) alsmede de universiteiten van Münster en Twente tekenden recentelijk een Memorandum of Understanding waarin zij hun toekomstige plannen tot samenwerking bekrachtigden. In de komende vijf jaar willen ze van elkaar leren op het gebied van publieke gezondheidszorg en op het gebied van opleiding en bijscholing van medisch personeel. Bovendien zullen ze gezamenlijk werken aan de technische vooruitgang op medisch gebied. Op die manier moet de gezondheidszorg in de grensregio, ondanks de steeds beperktere middelen, voor de toekomst worden gewaarborgd. De samenwerking geldt in eerste instantie voor vijf jaar. Daarna zal worden bekeken of de samenwerking zal worden voortgezet.

Samen sterk voor grenzeloze medische zorg

Met hun handtekeningen maken de vertegenwoordigers van alle partijen duidelijk: de toekomst van de medische zorg in de Nederlands-Duitse grensregio moet gezamenlijk worden vormgegeven. “Het doel is om een toekomstbestendig gezondheidszorgsysteem te realiseren voor de ca. 3,4 miljoen inwoners van de EUREGIO”, aldus prof. dr. Alex W. Friedrich, medisch directeur van het UKM. “We zullen de komende twintig jaar met diverse medische uitdagingen te maken krijgen vanwege de vergrijzende bevolking. Het is noodzakelijk dat wij het zorglandschap daarop aanpassen. Ziektes als kanker, beroertes, hart- en vaatziekten en neurologische aandoeningen, maar ook letsel als gevolg van leeftijd, sterk overgewicht en diabetes, zullen toenemen. Tegelijkertijd hebben we overal in Europa het probleem dat personeel schaars is en dat ook de gezondheidszorg in alle geledingen met een tekort aan gekwalificeerde arbeidskrachten kampt.”

Boost voor medisch onderzoek

De rector van de Westfaalse Wilhelms-Universiteit Münster, prof. dr. Johannes Wessels, wijst erop dat met deze samenwerking ook het medisch onderzoek aan beide zijden van de grens een impuls zal krijgen. De uitwisseling van kennis via werkbezoeken en gemeenschappelijke onderzoeksprojecten zal beslist vruchten afwerpen, omdat beide landen van elkaars sterke punten kunnen leren. “Medisch onderzoek kent geen grenzen. Wij leren continu van elkaar en het is belangrijk dat we samen een goed beeld krijgen. Zo weten we precies waar er sprake is van overlap, maar ook waar er verschillen in aanpak bestaan. Anders gezegd: de ogen van andere onderzoekers zijn onontbeerlijk om tot verbeteringen te komen.”

Innovatieve technologieën

Deze grensoverschrijdende 360°-blik is uiterst belangrijk voor alle partijen die het MoU hebben ondertekend. Zoals de vertegenwoordigers uit Twente op de historische plek in het Haus der Niederlande in Münster duidelijk maakten, hebben zowel het Technisch Medisch (TechMed) Centrum van de UT als Medisch Spectrum Twente (MST) er belang bij om na de proefperiode van vijf jaar die in het MoU is vastgelegd, de samenwerking voort te zetten, aldus Remke Burie, managing director van het Technisch Medisch Centrum. “De groeiende zorgbehoefte en de krimpende beroepsbevolking vragen om radicale oplossingen. De samenwerking tussen deze twee grensregio’s biedt een unieke gelegenheid om ook de technologische vooruitgang in dit gebied te stimuleren. Door het gebruik van onze gemeenschappelijke vakkennis willen we innovatieve technologieën ontwikkelen en implementeren die de toegang tot en kwaliteit van de zorg in onze gemeenten te verbeteren.”

Patiënt centraal in efficiënte gezondheidszorg

Miriam Vollenbroek-Hutten, lid Raad van Bestuur MST, voegt daaraan toe: “De EUREGIO biedt unieke kansen dankzij de aanwezigheid van de gespecialiseerde ziekenhuizen UKM en MST en de twee universiteiten, maar ook dankzij de diverse wetenschappelijke instituten, laboratoria, innovatieve MedTech-ondernemingen en andere gezondheidszorginstellingen. De grensoverschrijdende samenwerking maakt het mogelijk om experts uit diverse sectoren en disciplines in beide landen en uit onderling verschillende gezondheidszorgsystemen samen te brengen om te werken aan de ontwikkeling en invoering van innovatieve processen. Werken aan oplossingen voor een hoogwaardige en efficiënte gezondheidszorg waarbij de patiënt centraal staat, kan in de EUREGIO enorm aan dynamiek winnen wanneer we de problematiek vanuit twee perspectieven benaderen.”

Gezond personeel voor toekomstbestendige zorg

Volgens het memorandum liggen er in de samenwerking vooral kansen op het gebied van verbetering van de kwaliteit van de gezondheidszorg, medische innovatie en onderzoek, en opleiding en bijscholing van medisch personeel. Om te kunnen voldoen aan de zorgbehoefte in de toekomst moet er bovendien een grondige herstructurering van de huidige systemen plaatsvinden. De bestuurders van de UKM en van MST dringen er dan ook op aan om snel te beginnen met het doorvoeren van veranderingen. Met het ondertekenen van de

intentieverklaring willen de partijen de mogelijkheden bekijken hoe de twee zorgsystemen door middel van grensoverschrijdende samenwerking toekomstbestendig kunnen worden gemaakt. “De coronacrisis heeft aangetoond dat we goed voorbereid moeten zijn. Deze pandemie zal niet de laatste crisis zijn voor onze gezondheidszorgsystemen. De crisis als gevolg van het personeelstekort kan in overdrachtelijke zin ook uitgroeien tot een epidemie, als we onze koers niet bijstellen. We hebben gezonde medewerkers nodig die graag bij ons in dienst willen zijn en blijven. Daartoe moeten we de werktijden flexibeler maken en de werkomgeving zo aantrekkelijk mogelijk maken,” zegt Friedrich met een blik op de toekomst.

---

3) CROW brengt grensoverschrijdende ov-verbindingen in kaart

Het kennisplatform CROW heeft deze zomer voor de tweede keer een poster uitgebracht met een overzicht van grensoverschrijdende ov-lijnen. In totaal worden er in 2023 74 (regionale) ov-verbindingen naar Duitsland en België geteld. Het betreft hier enkel ov-lijnen binnen het concessiegebonden vervoer: lijnen die in opdracht of met behulp van overheden rijden.

In de poster zijn de trajecten, lijnummers en frequenties per provincie te vinden. Daarbij valt op dat met name de provincies Noord-Brabant en Limburg met diverse lijnen naar Duitsland en België goed zijn verbonden met de buurlanden. Dat geldt in mindere mate voor Gelderland en Overijssel, met een beperkter aantal grensoverschrijdende verbindingen, waarvan er wel drie treinverbindingen voor rekening komen van Overijssel. Bovendien moet de lijn Enschede-Münster op termijn worden doorgetrokken naar Zwolle. In april van dit jaar werd de lijn toegevoegd aan het Europese T-ENT netwerk, waardoor de lijn in aanmerking komt voor Europese subsidies.

Noordelijke provincies blijven achter

Het aantal grensoverschrijdende verbindingen vanuit Groningen en Drenthe is gering: Groningen beschikt over een busverbinding naar Leer en ook wordt er gewerkt aan een treinverbinding: sinds 2015 was er door de kapotgevaren Friesenbrücke geen treinverkeer naar Leer meer mogelijk. Met de Wunderline moet daarin verandering worden gebracht. Volgens de huidige planning moet deze trein tussen Groningen en Bremen eind 2024 gaan rijden – met een tussenstop in Leer. Recent is onderzocht of het op korte termijn (binnen drie jaar) mogelijk is om een rechtstreekse treinverbinding tussen Groningen en Bremen te realiseren. Vanwege de invloed op de huidige dienstregeling en te grote investeringen bleek dat niet haalbaar. Of er op de lange termijn mogelijkheden zijn, wordt de komende tijd nog onderzocht.

Op de kaart is niet-concessieverbonden vervoer zoals de FlixBus-verbindingen en de nachttreinen van European Sleeper niet meegenomen.

4) Hendrik Wüst bezoekt Grensoverschrijdend Politieteam in Kaldenkirchen

Op dinsdag 1 augustus 2023 was Hendrik Wüst, de minister-president van Noordrijn-Westfalen, op werkbezoek in de regio Niederrhein. Hier liet hij zich bijpraten over actuele projecten op het gebied van industriële innovatie, cultuur, landbouw, kinder- en jeugdbeleid en veiligheid. In Kaldenkirchen bezocht hij samen met de Limburgse gouverneur Emile Roemer het Grensoverschrijdend Politieteam (GPT).

Dit politieteam werd in oktober 2021 op initiatief van de minister van Binnenlandse Zaken van Noordrijn-Westfalen Herbert Reul en de toenmalige Nederlandse minister van Justitie en Veiligheid Ferd Grapperhaus als pilot in de regio Niederrhein in het leven geroepen. In totaal 29 Duitse en Nederlandse politiemannen en -vrouwen van verschillende eenheden werken hier nauw samen.

Zij leveren een bijdrage aan het slechten van interculturele barrières. Het grote voordeel van de eenheid is dat strafbare feiten effectiever kunnen worden opgespoord en bestreden, omdat het optreden van de politieagenten niet aan de grens eindigt – zoals normaal gesproken wel het geval is. Zonder deze eenheid zou bijvoorbeeld rechtsvervolging in de grensstreek niet mogelijk zijn. Emile Roemer is in elk geval blij met de samenwerking, zo laat hij weten aan L1: “Hierdoor hoeven we niet te stoppen bij de grens maar kunnen we die juist oversteken en criminelen bij de kladden pakken. Dat zijn resultaten die de mensen willen zien.”